

**KARADENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ**

Sayı : 35649853-TİM.KİB.GSK.UYG.2025/850-1631

Giresun, 27/05/2025

Konu : Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteğine İlişkin Genelge Değişikliği

E-POSTA

**KARADENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ ÜYELERİNE SİRKÜLER
2025/313**

Sayın üyemiz,

5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında ihdas edilmiş olan Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteğine İlişkin Genelge Ticaret Bakanlığı tarafından güncellenmiş olup, değişikliklere ilişkin karşılaştırma tablosunun ilişik bulunduğu Genelgenin nihai haline aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

e-imzalıdır
Sertaç Ş. TORAMANOĞLU
Genel Sekreter

Güncel Genelge:

<https://www.kisa.link/aYqWq>

EK: Karşılaştırma Tablosu (12 Sayfa)

Sertaç Ş. TORAMANOĞLU
tarafından 5070 sayılı kanun
gereğince güvenli elektronik
imza ile imzalanmıştır.

Karadeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Atatürk Bulvarı No:19/E PK.51 28200 GİRESUN
Telefon: 0.454.2162426 (PBX)
Faks: 0.454.2164842-2168890
e-posta: kib@kib.org.tr Kep: kib@hs01.kep.tr
Web : www.kib.org.tr

Ayrıntılı bilgi için: Vedat İYİĞÜN - İdari Personel

ESKİ MADDE	YENİ MADDE
Tanımlar MADDE 3 – m) Uygulama Danışmanlığı Firması: Responsible® Programı kapsamında Faz 2 çalışmalarını gerçekleştirmek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen danışmanlık şirketlerini;	-
İKİNCİ BÖLÜM Destek Kapsamına Alınma MADDE 4 –	İKİNCİ BÖLÜM Destek Kapsamına Alınma MADDE 4 –
MADDE 5 – (1) Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmede; şirketlerin a) Sürdürülebilirlik vizyonu ve stratejisi, b) İhracat vizyonu ve kültürü, c) Üst yönetimin projeyi sahiplenme düzeyi, ç) Proje ekibinin niteliği, d) Sürdürülebilirlik stratejisinin şirketin mali yapısına uygunluğu, e) Responsible® Portalı üzerinden oluşturulan Responsible® Ön Değerlendirme Karnesi dikkate alınır.	MADDE 5 – (1) Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmede; şirketlerin a) Sürdürülebilirlik vizyonu ve stratejisi, b) İhracat vizyonu ve kültürü, c) Üst yönetimin projeyi sahiplenme düzeyi, ç) Proje ekibinin niteliği, d) Sürdürülebilirlik stratejisinin şirketin mali yapısına uygunluğu dikkate alınır.
MADDE 6 – (1) Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmenin neticesi şirkete DYS üzerinden bildirilir.	MADDE 6 – (1) Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmenin neticesi şirkete DYS üzerinden bildirilir.

(2) Destek kapsamına alınması uygun bulunmayan şirketler, ret kararının başvuru sahibi şirkete tebliğ edildiği tarihten itibaren 6 (altı) ay sonra tekrar başvuru yapabilir.	(2) Destek kapsamına alınması uygun bulunmayan şirketler, ret kararının başvuru sahibi şirkete tebliğ edildiği tarihten itibaren 6 (altı) ay sonra tekrar başvuru yapabilir. (3) Bakanlık tarafından yapılan inceleme neticesinde eksik olduğu tespit edilen bilgi ve belgelerin eksiklik bildirim tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde tamamlanarak DYS üzerinden Bakanlığa ibraz edilmesi gerekir. Bu süre içerisinde bildirilen eksikliklerin tamamlanmaması halinde şirketin destek kapsamına alınma başvurusu reddedilir. Şirket, ret bildiriminin tebliğ edildiği tarihten itibaren 6 (altı) ay sonra tekrar başvuru yapabilir. (4) Destek kapsamına alınmasını müteakip Faz 1 aşamasına geçmeyeceğini Bakanlığa bildiren şirketler destek kapsamından çıkarılır ve kapsamdan çıkarıldığının şirkete tebliğ edildiği tarihten itibaren 6 (altı) ay sonra tekrar başvuru yapabilir.
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Desteklenecek Faaliyetler MADDE 7 – (1) Yeşil Mutabakata uyum amacıyla şirketlerin ihtiyaç analizinin yapılmasına yönelik proje üç fazdan (Faz 1, Faz 2 ve Faz 3) oluşur. (2) Bu Genelge kapsamında; mevcut durum analizi ile sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması	ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Desteklenecek Faaliyetler MADDE 7 – (1) Yeşil Mutabakata uyum amacıyla şirketlerin ihtiyaç analizinin yapılmasına yönelik proje üç fazdan (Faz 1, Faz 2 ve Faz 3) oluşur. (2) Bu Genelge kapsamında;

danışmanlığı (Faz 1), uygulama danışmanlığı (Faz 2), izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) ve sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan projeler kapsamında olmak kaydıyla, Ek-2’de yer alan sürdürülebilirlik ve bilişim danışmanlığı hizmeti giderleri desteklenir. (3) Şirketin önceki faza ait raporu Bakanlık tarafından onaylanmadan, şirket müteakip fazlara ilişkin desteklerden faydalandırılmaz.	(a) Mevcut durum analizi ile sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması danışmanlığı giderleri (Faz 1), (b) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan projeler kapsamında olmak kaydıyla, Ek-2’de yer alan; i) Uygulama danışmanlığı giderleri, ii) Sürdürülebilirlik ve bilişim danışmanlığı giderleri, iii) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından onaylanan kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması eğitim programlarına katılım bedeli giderleri, c) İzleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) hizmeti giderleri %50 oranında desteklenir. (3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki desteklerden yalnızca destek kapsamındaki şirket faydalanabilir. (4) Şirketlerin kurumsal altyapılarının geliştirilmesi ve sürdürülebilir üretim kapasitelerinin artırılması amacıyla Bakanlıkça belirlenen ve Responsible® Portalı’na tanımlanan projelere ilişkin alınacak danışmanlık hizmeti giderleri desteklenir.
MADDE 8 – “(3) Destek kapsamındaki şirketin mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) danışmanlığı hizmeti giderleri desteklenir. Bu Genelgenin 34-inci maddesi kapsamında harcama yetkisine sahip şirketler, mevcut	“(3) Destek kapsamındaki şirketin mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) danışmanlığı hizmeti giderleri desteklenir. Bu Genelgenin 27 nci maddesi kapsamında harcama yetkisine sahip şirketler, mevcut durum analizi ve

durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) danışmanlığı desteğinden faydalanamaz.”	sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) danışmanlığı desteğinden faydalanamaz.
MADDE 9 – (1) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) için, şirket destek kapsamına alındığının DYS üzerinden bildirilmesini müteakip 1 ay içerisinde, Responsible® Programı danışmanlık firmasına aşağıdaki tutarda ödeme yapar. Bu tutar; a) çalışan sayısı 250 kişiden fazla ve/veya yıllık satış hasılatı ya da mali bilançosu 500 milyon TL’den büyük şirketler için 1.500.000 TL, b) çalışan sayısı 250 kişiyle 50 kişi arasındaki ve/veya yıllık satış hasılatı ya da mali bilançosu 500 milyon TL ile 100 milyon TL arasındaki orta ölçekli şirketler için 1.000.000 TL, c) çalışan sayısı 50 kişiden az ve/veya yıllık satış hasılatı veya mali bilançosu 100 milyon TL’den küçük şirketler için 500.000 TL, olup, bu harcama Genelgenin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında desteklenir. (2) Ödemenin yapılmasını müteakip 1 ay içerisinde mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) çalışmasına başlanır. Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) çalışmasının ertelenme talepleri Bakanlık tarafından değerlendirilir. (3) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) çalışmasından 10 iş günü önce ilgili Responsible® Programı danışmanlık firması tarafından program ve danışman bilgilerinin Bakanlığa iletilmesi gerekir.	MADDE 9 – (1) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) için bu çalışmayı gerçekleştirecek Responsible® Programı Danışmanlık Firması atamasının yapılmasını müteakip 1 ay içerisinde şirket danışmanlık firmasına aşağıdaki tutarda ödeme yapar. Bu tutar; ...

(4) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) çalışması başlamadan önce Responsible® Programı danışmanlık firması ve destek kapsamındaki şirket arasında gizlilik sözleşmesinin imzalanması gerekir.	
MADDE 10 – (1) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) raporunun değerlendirilmesi neticesinde, Bakanlık tarafından şirkete ürünlerinde Responsible® markasının kullanımı izni verilebilir.	-
MADDE 11 – “(3) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan bir proje kapsamında olmak kaydıyla; Bakanlık tarafından Genelgenin 31 nci maddesi kapsamında harcama yetkisi verilen şirket de uygulama danışmanlığı desteğinden (Faz 2) faydalanabilir.”	MADDE 10 - “(3) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan bir proje kapsamında olmak kaydıyla; Bakanlık tarafından Genelgenin 27 nci maddesi kapsamında harcama yetkisi verilen şirket de uygulama danışmanlığı desteğinden (Faz 2) faydalanabilir.”
İzleme ve Doğrulama Danışmanlığı (Faz 3) MADDE 13 – (1) Uygulama danışmanlığı (Faz 2) raporu Bakanlık tarafından onaylanan projeler için şirket izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) desteğinden faydalanabilir. (2) İzleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) kapsamında, Genelgenin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde, şirketlerin mevcut durumunda kaydedilen iyileşmenin ölçülmesi, izlenmesi, doğrulanması ve raporlanması danışmanlığı ile söz konusu danışmanlık süreci için zorunlu olan sertifikasyon giderleri desteklenir. (3) Şirketlerin sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan ancak danışmanlık hizmeti almadan	İzleme ve Doğrulama Danışmanlığı (Faz 3) MADDE 12 – (1) İzleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) kapsamında, Genelgenin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde, şirketlerin mevcut durumunda kaydedilen iyileşmenin ölçülmesi, izlenmesi, doğrulanması ve raporlanması danışmanlığı ile söz konusu danışmanlık süreci için zorunlu olan sertifikasyon giderleri desteklenir. (2) Şirketlerin sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan ancak danışmanlık hizmeti almadan gerçekleştirdiği projeler için de izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) desteğinden yararlanması mümkündür.

gerçekleştirdiği projeler için de izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) desteğinden yararlanması mümkündür. İzleme ve doğrulama danışmanlığına (Faz 3) konu projenin tamamlandığına dair sonuç raporunun Bakanlık tarafından onaylanması zorunludur. (4) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan bir projeye ilişkin olmak kaydıyla; Bakanlık tarafından Genelgenin 31 inci maddesi kapsamında harcama yetkisi verilen şirket de izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) desteğinden faydalanabilir.	(3) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan bir projeye ilişkin olmak kaydıyla; Bakanlık tarafından Genelgenin 27 nci maddesi kapsamında harcama yetkisi verilen şirket de izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) desteğinden faydalanabilir.
MADDE 15 — (1) İzleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) raporunun değerlendirilmesi neticesinde, Bakanlık tarafından şirkete Responsible® markasının kullanımı izni verilebilir.	-
Sürdürülebilirlik ve Bilişim Danışmanlığı MADDE 16 — (1) Sürdürülebilirlik yol haritasında yer alan proje kapsamında olmak kaydıyla; şirketlerin yeşil ve dijital dönüşüme yönelik aldığı Ek 2’de yer alan sürdürülebilirlik ve bilişim danışmanlığı hizmeti giderleri ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından onaylanan kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması eğitim programlarına katılım bedeli desteklenir. (2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki desteklerden yalnızca destek kapsamındaki şirket faydalanabilir.	-
-	MADDE 14 (1) Harcamaya konu danışmanlık hizmetlerinin alanında yetkin, danışmanlık hizmetini verme

	kapasitesine sahip ve ilişkili kişi olmayan gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği haiz olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıklardan satın alınması gerekir. Gerek görülmesi halinde söz konusu yetkinlik, danışman şirketin daha önce yapmış olduğu faaliyetler, projede görev alacak danışmanların eğitim durumları ve iş tecrübeleri dikkate alınarak incelemeci kuruluş tarafından tespit edilir. (2) İncelemeci kuruluş, alınan danışmanlık hizmetinin rayice ve içerik olarak belirlenen kapsama uygunluğu konularında destek kapsamındaki şirketten; bilirkişi, uzman veya uzman kurum/kuruluşlardan rapor talep edilebilmesini teminen Bakanlığa başvurabilir. Raporu düzenleyenlerin sahip olması gereken nitelik ve vasıflara dair kriterler Bakanlıkça belirlenir. Söz konusu rapora ilişkin harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Danışmanların ve Danışmanlık Firmalarının Yetkilendirilmesi MADDE 17 – (1) Bu Genelge kapsamındaki mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1) çalışması, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Responsible® Programı danışmanlık firmaları tarafından, uygulama danışmanlığı (Faz 2) çalışması ise Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş uygulama danışmanlığı firmaları tarafından gerçekleştirilir. (2) Bu Genelge kapsamında izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) çalışmasını, izleme ve doğrulama	DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Danışmanların ve Danışmanlık Firmalarının Yetkilendirilmesi MADDE 15 – (1) Bu Genelge kapsamındaki mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1) çalışması, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Responsible® Programı danışmanlık firmaları tarafından gerçekleştirilir. (2) Yetkilendirme başvurusu, Responsible® Portalda yer alan ve firmanın yetkilendirme kriterlerinin sorgulandığı başvuru formu ile Ek-4'te yer alan Responsible® Programı danışmanlık firması

konusu hizmetin niteliğine göre, Responsible® Programı danışmanlık firmaları ya da uygulama danışmanlığı firmaları gerçekleştirebilir. (3) Yetkilendirme başvurusu, Responsible® Portalda yer alan ve firmanın yetkilendirme kriterlerinin sorgulandığı başvuru formu ile Ek-4'te yer alan Responsible® Programı danışmanlık firması/uygulama danışmanlığı firması taahhütnamesinin KEP üzerinden Bakanlığa gönderilmesi suretiyle yapılır.	taahhütnamesinin KEP üzerinden Bakanlığa gönderilmesi suretiyle yapılır.
Responsible® Programı Danışmanlık Firmalarının Yetkilendirilmesi MADDE 18 – (1) Bu Genelge kapsamında mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1) çalışmasını gerçekleştiren Responsible® Programı danışmanlık firmalarının sürdürülebilirlik alanında, farklı sektörlerde, yerel ve küresel düzeyde danışmanlık tecrübesine ve AB ülkelerindeki en iyi uygulamalar konusunda bilgi birikimine sahip olması gerekir. Bu çerçevede, Responsible® Programı danışmanlık firmasının yetkilendirilmesinde; a) Yurt içinde saha ziyareti yapma kapasitesi, b) Şirketin veya bağlı bulunduğu çatı şirketin Avrupa'da (AB, EFTA ülkeleri ve İngiltere) yerleşik en az 5 farklı ülkede tamamladığı, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren referans mektubu sunması, c) Şirketin son 3 yılda, en az 3 farklı sektörde sürdürülebilirlikle doğrudan ilgili olarak tamamladığı, sözleşme bedeli ortalama 600.000 TL ve üzeri olan projelere ilişkin alınan, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren 5 adet referans mektubu	Responsible® Programı Danışmanlık Firmalarının Yetkilendirilmesi MADDE 16 – (1) Bu Genelge kapsamında mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1) çalışmasını gerçekleştiren Responsible® Programı danışmanlık firmalarının sürdürülebilirlik alanında, farklı sektörlerde, yerel ve küresel düzeyde danışmanlık tecrübesine ve AB ülkelerindeki en iyi uygulamalar konusunda bilgi birikimine sahip olması gerekir. Bu çerçevede, Responsible® Programı danışmanlık firmasının yetkilendirilmesinde; a) Yurt içinde saha ziyareti yapma kapasitesi, b) Şirketin veya şirketin bağlı bulunduğu çatı şirketin veya şirketin dahil olduğu uluslararası ağa üye şirketlerin Avrupa Birliği, İngiltere veya EFTA ülkeleri arasından en az 5 farklı ülkede tamamladığı, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren referans mektubu sunması, c) Şirketin son 3 yılda, en az 3 farklı sektörde sürdürülebilirlikle doğrudan ilgili olarak tamamladığı, sözleşme bedeli ortalama 600.000 TL ve üzeri olan projelere ilişkin alınan, proje detayı ve müşterinin

sunması, ç) Şirketin son 3 yılda danışmanlığını yürüttüğü GRI (Global Reporting Initiative) çerçevesini baz alan sürdürülebilirlik raporu veya IIRC (International Integrated Reporting Council) uyumlu entegre faaliyet raporuna dair 5 adet müşteri referans mektubu sunması, d) Şirketin son 3 yılda TİM'in ilk 1.000 ihracatçı listesinde yer alan şirketlerle yürüttüğü, sürdürülebilirlikle doğrudan ilgili 3 projeye ilişkin alınan, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren referans mektubu sunması, e) Şirketin çevre, sosyal, yönetim ve sürdürülebilirlik alanlarında proje yürütmüş olan, 3'ü söz konusu alanda asgari 5 yıllık tecrübeli, en az 10 danışmandan oluşan ekibe sahip olması, kriterleri göz önünde bulundurulur. (2) Danışmanlık firmaları Ek-4'te yer alan başvuru formu ve belgelerle Bakanlığa müracaat eder. Bakanlık başvuruları değerlendirerek, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kriterleri taşıyan danışmanlık firmalarını yetkilendirir. (3) Responsible® Programı danışmanlık firmalarının danışmanlık hizmetini gereği gibi ifa etmediğinin tespiti halinde, yetkileri Bakanlık tarafından süreli olarak askıya alınabilir ya da süresiz olarak iptal edilebilir. (4) Responsible® Programı danışmanlık firmaları ile uygulama danışmanlığı firmaları mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1),	değerlendirmesini de içeren 5 adet referans mektubu sunması, ç) Şirketin son 3 yılda danışmanlığını yürüttüğü GRI (Global Reporting Initiative) çerçevesini baz alan sürdürülebilirlik raporu veya IIRC (International Integrated Reporting Council) uyumlu entegre faaliyet raporuna dair 5 adet müşteri referans mektubu sunması, d) Şirketin son 3 yılda TİM'in ilk 1.000 ihracatçı listesinde yer alan şirketlerle yürüttüğü, sürdürülebilirlikle doğrudan ilgili 3 projeye ilişkin alınan, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren referans mektubu sunması, e) Şirketin çevre, sosyal, yönetim ve sürdürülebilirlik alanlarında proje yürütmüş olan, 3'ü söz konusu alanda asgari 5 yıllık tecrübeli, en az 10 danışmandan oluşan ekibe sahip olması, kriterleri göz önünde bulundurulur. (2) Danışmanlık firmaları Ek-4'te yer alan başvuru formu ve belgelerle Bakanlığa müracaat eder. Bakanlık başvuruları değerlendirerek, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kriterleri taşıyan danışmanlık firmalarını yetkilendirir. (3) Responsible® Programı danışmanlık firmalarının danışmanlık hizmetini gereği gibi ifa etmediğinin tespiti halinde, yetkileri Bakanlık tarafından süreli olarak askıya alınabilir ya da süresiz olarak iptal edilebilir. (4) Responsible® Programı danışmanlık firmaları mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritası (Faz 1) çalışmalarında alt yüklenici kullanamaz. (5) Danışmanlık firması, bu maddenin birinci
--	--

uygulama danışmanlığı (Faz 2) ve izleme ve doğrulama danışmanlığı (Faz 3) çalışmalarında alt yüklenici kullanamaz.	fıkrasının (e) bendi kapsamında sahip olduğu danışman ekibinde meydana gelecek değişiklikleri en geç 1 ay içerisinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.
Uygulama Danışmanlığı Firmalarının Yetkilendirilmesi MADDE 20 (1) Bu Genelge kapsamında uygulama danışmanlığı (Faz 2) çalışmasını gerçekleştiren uygulama danışmanlığı firmalarının yetkilendirme başvurusu yaptığı alanda uzmanlığa sahip olması gerekir. Bu çerçevede, uygulama danışmanlığı firmasının yetkilendirilmesinde; şirketin son 5 yılda, yetkilendirme başvurusu yaptığı alanla ilgili olarak tamamladığı, sözleşme bedeli ortalama 100.000 TL ve üzeri olan projelerine ilişkin alınan, proje detayı ve müşterinin değerlendirmesini de içeren 3 adet müşteri referans mektubu sunması kriteri göz önünde bulundurulur. (2) Danışmanlık firmaları Ek 4'te yer alan başvuru formu ve belgelerle Bakanlığa müracaat eder. Bakanlık başvuruları değerlendirerek, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kriterleri taşıyan danışmanlık firmalarını yetkilendirir.	-
MADDE 21 (1) Uygulama danışmanlığı (Faz 2) çalışmasını yapacak danışmanların yetkilendirme başvurusu yaptığı alanda en az 5 yıllık tecrübeye sahip olması gerekir. Bakanlık, Faz 2 çalışmasını yapacak danışmanları yetkilendirir.	-

BEŞİNCİ BÖLÜM Responsible® Markasının Kullanımı MADDE 22 – (1) Bakanlık Responsible® markasının kullanım iznini yalnızca destek kapsamındaki şirketlere verir. (2) Şirketler Responsible® markasını Bakanlığın marka kullanımına dair verdiği onay tarihinden itibaren 5 yıl süreyle kullanabilir. MADDE 10 – (1) Mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) raporunun değerlendirilmesi neticesinde, Bakanlık tarafından şirkete ürünlerinde Responsible® markasının kullanımı izni verilebilir.	BEŞİNCİ BÖLÜM Responsible® Markasının Kullanımı MADDE 18 – (1) Bakanlık Responsible® markasının kullanım iznini yalnızca destek kapsamındaki şirketlere verir. (2) Kullanım izni, mevcut durum analizi ve sürdürülebilirlik yol haritasının oluşturulması (Faz 1) raporunun değerlendirilmesi neticesinde verilebilir. (3) Şirketler Responsible® markasını Bakanlığın marka kullanımına dair verdiği onay tarihinden itibaren 5 yıl süreyle kullanabilir.
	“GEÇİCİ MADDE 1 – 01/01/2025 – 31/12/2025 tarihleri arasında Responsible® Programı kapsamına alınan şirketler için, bu Genelgenin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenmiş olan Faz 1 çalışması hizmet bedelinin güncellenmesine ilişkin hüküm uygulanmaz.”
	“GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Genelgenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen/ onaylanan/harcamasının tamamı veya bir kısmı yapılan (ödeme belgesi tarihi Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih veya söz konusu tarihten önce olan) faaliyetlere ilişkin destek başvurularının sonuçlandırılmasında yürürlükten kaldırılan

	mevzuatın lehe olan hükümleri uygulanır. Bununla birlikte söz konusu başvurular, varsa bu Genelgenin lehe olan hükümlerinden yararlandırılır.”
--	---